

AnsvarligKommune

Støtter din kommune også fossile brændselselskaber?

Du ved det måske ikke, men din kommune støtter sandsynligvis den fossile brændselsindustri. Kommunernes kassebeholdning, overskudslikviditet, placeres i investeringsforeninger, som forvaltes af Danske Bank, Nordea eller lignende med henblik på at sikre en fornuftig forretning. Investeringsforeningerne placerer typisk kommunernes midler i en række forskellige erhvervsobligationer eller aktier – herunder i fossile brændselselskaber.

Hvis du *ikke* ønsker, at din kommune skal støtte den fossile brændselsindustri, er der nogle relativt enkle og omkostningsfrie handlingstrin, du som kommunalpolitiker kan udføre:

1. Undersøg om din kommune investerer i den fossile brændselsindustri ved at stille spørgsmål til den økonomiske ansvarlige forvaltning (se bilag 1)
2. Fremsæt forslag til en principbeslutning om, at din kommune ikke ønsker at investere i fossile brændselselskaber (se bilag 2 for bud på et forslag, se bilag 3 for links til forslag fremsat af andre kommuner og se bilag 4 for info vedr. implementering)
3. Udtænk en kommunikationsstrategi for at udbrede budskabet om, at din kommune ikke (længere) støtter selskaber som Exxon Mobil osv.

For at blive Klimakommune+, gennem dette initiativ, skal kommunen vedtage en politisk beslutning om ikke at ville investere i fossile brændselselskaber.

Din kommune kan blive foregangskommune i Danmark – men den er ikke alene

På verdensplan har mere end 50 kommuner forpligtet sig til at frasælge investeringer i fossile brændselselskaber. En tendens der vokser hurtigt.

Eksempler fra Danmark:

- Roskilde Kommune har i oktober 2015, som den første danske kommune, taget en principbeslutning om at flytte deres investeringer over i investeringsforeninger, som ikke indeholder aktier eller erhvervsobligationer i fossile brændselselskaber.
- Københavns kommunes økonomiudvalg vedtog i februar 2016 at stoppe for investeringer i fossile brændselselskaber. Det forventes at blive vedtaget af borgerrepræsentationen i april 2016 og implementeret inden for et halvt år.
- Fredericia byråd besluttede i marts 2016 at trække sine investeringer ud af fossile brændselselskaber.
- Fredensborg, Køge, Brøndby, Middelfart, Svendborg, Mariagerfjord og Aarhus kommune er eksempler på kommuner, der afsøger mulighed for frasalg.

Eksempler fra norden:

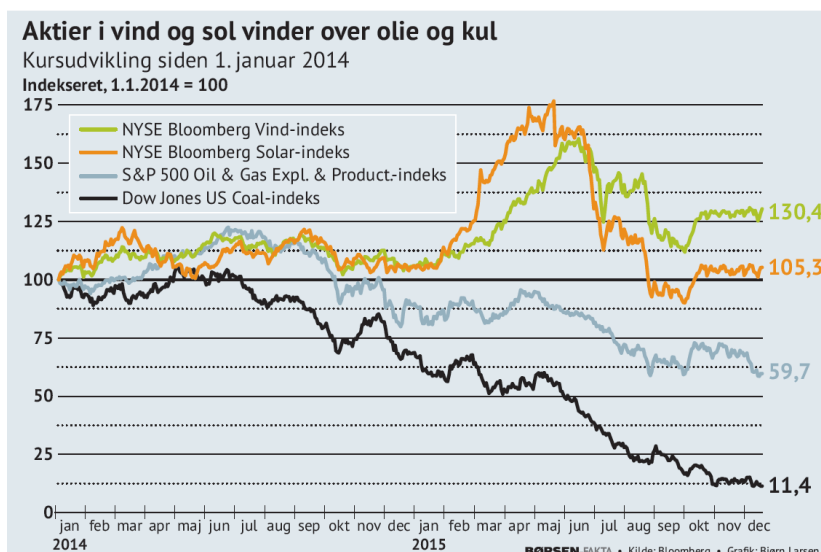
- Oslo kommunes politiske divestment beslutning har stort set samme ordlyd som Roskildes: "Sammen med OPF starte arbeidet med å avvikle investeringer i selskaper som produserer fossil energi" <http://gofossilfree.org/europe/press-release/oslo-becomes-first-capital-city-to-divest-from-fossil-fuels/> <http://www.sv.no/oslo/wp-content/uploads/sites/2/2015/10/Byraadserklaering-web.pdf>

- Örebro Kommune i Sverige har ligeledes valgt at stoppe for investeringer i fossile brændselselskaber. Det sker via mandatet og ikke særlige fonde. Som udgangspunkt anvendes den såkaldte Carbon Underground 200-liste <http://gofossilfree.org/se/press-release/orebro-first-swedish-city-to-divest-from-fossil-fuels/>

Ved at droppe investeringer i fossile brændsler kan din kommune:

1. Undgå økonomiske tab ved investeringer i fossil energi

Investeringer i fossile brændsler er efterhånden forbundet med stor risiko. Olieprisen er styrtdykket og mange kulselskaber drejer nøglen om. Børsen har sammenholdt fire forskellige brancheindeks fra energisektoren via data fra Bloomberg, der viser, at aktiekursen for både olie og kul er faldet drastisk, mens aktiekursen i vind og sol er steget (se figuren nedenfor).¹

På lang sigt ser det ikke bedre ud for de fossile energiselskaber. Ifølge Danske Banks chefstrateg Frank Øland er det *"en industri, der ligger og venter på, at der ikke er brug for den længere"*. Dette hænger sammen med verdenssamfundets beslutning om, at de globale temperaturer maksimalt må stige 2 grader. Ifølge FNs klimapanel og det Internationale Energiagentur kræver det, at to tredjedele af alle kendte fossile reserver bliver i jorden. Det giver sig selv, at hvis to tredjedele af kendte fossile reserver skal blive i jorden, så er de ikke det samme værd, som de vurderes til, når kommuner i dag investerer i dem. Med andre ord risikerer kommunens investeringer at blive til såkaldte strandede aktiver (stranded assets). På godt dansk betyder det, at ens investeringer mister værdi.

2. Skabe en stærk grøn profil

Et grønt brand kan tiltrække virksomheder og borgere til kommunen. Et brand virker, når det er troværdigt, hvilket kræver, at kommunen lever op til det. At sige nej til at yde økonomisk støtte til den fossile brændselsindustri er et vigtigt element af at være en grøn kommune.

¹ "Grønne aktier udkonkurrerer kul og olie" af Anne Skjerning, Børsen 17. dec. 2015: <http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/129349/artikel.html>

3. Blive en del af løsningen på klimaudfordringerne

Klimaforandringer medfører allerede nu mange udfordringer både på den anden side af kloden og i de danske kommuner. Ved at frasælge investeringer i sorte energikilder kan kommunen være med til at løse problemet og yde den politiske opbakning, der skal til, for at sikre en vellykket grøn omstilling.

At stoppe kommunal støtte til den fossile brændselsindustri er altså et lokalpolitisk projekt, der er nemt at udføre samtidig med, at det mindsker risiko for økonomiske tab. Dertil kommer, at kommunen kan øge sin grønne profil og være med til at løse klimaudfordringen.

... Og nej – aktivt ejerskab er ikke løsningen

Aktivt ejerskab fremføres indimellem som et modargument til at frasælge sorte investeringer. Gennem sine investeringer er kommunerne medejere af en række fossile brændselselskaber. Aktivt ejerskab er ideen om, at kommunerne gennem deres medejerskab kan yde indflydelse på selskaberne. Men når kommunen overdrager ansvaret for at udføre aktivt ejerskab til forvalteren af kommunens midler (fx Danske Bank eller Nordea), så har kommunerne ikke selv direkte mulighed for at påvirke fossil-selskaber til at omstille til grøn energi. Derfor er aktivt ejerskab ikke et velfungerende redskab for kommuner til at løse klimaudfordringen.

For mere info:

AnsvarligKommune er et søsternetværk til AnsvarligFremtid. Sammen arbejder de to netværk for, at vigtige aktører stopper med at investere i fossile energiselskaber. De to netværk hører under Klimabevægelsen og den internationale organisation 350.org. På hjemmesiden <http://www.ansvarligfremtid.dk/Kommune> findes mere information om emnet. På siden findes desuden en oversigt over de danske kommuner og deres investeringsprofiler ift. divestment. Her kan du se, hvor din kommune er placeret. Hvis du har spørgsmål eller mener, at din kommune skal flyttes til en anden liste, skal du kontakte AnsvarligKommune på mail: info@ansvarligfremtid.dk

For spørgsmål vedr. implementering kan Lars Jensen kontaktes på:
Mobil: 4160 5940, E-mail: lars@ansvarligfremtid.dk

Derudover bliver AnsvarligFremtids facebookside regelmæssigt opdateret med nyheder vedrørende investeringer i fossile brændselselskaber.

Alle er velkomne til at kontakte AnsvarligFremtid/AnsvarligKommune med spørgsmål.

Bilag 1 Forslag til spørgsmål der kan stilles til den økonomiansvarlige enhed

1: Hvem forvalter i dag kommunens investeringer i aktier og virksomhedsobligationer? Og er der mere end én forvalter

2: Kan vi få udleveret den komplette liste over investeringer i aktier og erhvervsobligationer, således at det fremgår hvilke selskaber det er, og hvilke beløb man har investeret i hver af disse?

3: Tilbyder de(n) nuværende forvaltere(e) mulighed for at investere i fossil-fri investeringsforeninger, eksempelvis baseret ud fra den anerkendte Carbon Underground 200 definition? Eller har den eller de aktuelle planer om at tilbyde dette i fremtiden?

4: Hvor mange penge har kommunen investeret i hvilke selskaber på Carbon Underground 200 listen?

Motivering

Vi har intention om at stille et medlemsforslag om, at kommunen afhænder sine investeringer i selskaber, der er på CU200 listen.

Carbon Underground 200 listen kan findes på <http://fossilfreeindexes.com/>

Bilag 2 Bud på et politisk forslag:

Medlemsforslag om afinvestering i fossile brændselselskaber

Stillet af [*Partiet der fremsætter forslaget*]

Det foreslås,

- At [*Borgerrepræsentationen/Byrådet/Kommunalbestyrelsen*] træffer principbeslutning om, at [*bynavn*] Kommune afvikler investeringer i de 200 virksomheder på "Carbon Underground 200" listen
- At [*Navnet på den enhed, der har ansvar for økonomi*] pålægges at fremlægge en konkret indstilling til, hvordan der skal afinvesteres for Økonomiudvalget og [*Borgerrepræsentationen/Byrådet/Kommunalbestyrelsen*] senest [*måned*] 2016.

Motivering:

[*bynavn*] Kommune ønsker at blive [*Klimamålsætning for kommunen/byen*]. Konkret vil kommunen reducere sin CO₂-udledning med [*XX %*] i [*årstal*] saml. med [*årstal*]. Disse grønne målsætninger hænger ikke sammen med en investeringspolitik, der støtter fossile brændselselskaber. [*Bynavn*] kommune investere [*XX*] mio. kroner i fossil energi fordelt på [*XX*] kul-, olie- og gasselskaber såsom fx [*X*], [*Y*] og [*Z*].²

Det ønsker vi at lave om på. Det er stærkt problematisk, at [*Bynavn*] Kommune har millioner af kroner investeret i fossil-selskaber som arbejder målrettet for at forhindre den selvsamme grønne omstilling som [*Bynavn*] Kommune kæmper så ihærdigt for at fremme. [*Evt. et eksempel fra en af de olieselskaber kommunen investerer i – fx: Et godt eksempel er Exxon Mobil som netop nu er under massiv anklage for i årevis bevidst at have løjet overfor såvel investorer og befolkning om konsekvenserne ved global opvarmning, og om hvordan afbrændingen af fossile brændsler bidrager til accelererende klimaforandringer.*] Med dette forslag lægges der op til, at [*Bynavn*] tager en etisk beslutning, i tråd med kommunens øvrige klimapolitik, om ikke at støtte fossile brændselselskaber.

Derudover er investeringer i sort energi risikofyldte. Det skyldes, at FN har besluttet, at jordens temperatur maksimalt må stige 2 grader. Hvis denne målsætning skal efterleves, betyder det, at minimum to tredjedele af alle kendte fossile reserver skal blive i jorden. Det vil få værdien af de sorte energiselskaber til at falde drastisk. Dertil kommer, at det bliver dyrere at udvinde fossile brændstoffer, alt imens at vedvarende energiformer bliver billigere. Over tid vil den sorte energisektor således miste markedsandele til den grønne energisektor. Vi mener altså, at det af etiske og økonomiske årsager er problematisk at investere i fossile brændsler.

Forslaget tager udgangspunkt i Carbon Underground 200 listen (CU200), der rangerer de 200 største firmaer inden for olie, gas og kul, baseret på deres kendte reserver.

På verdensplan har mere end 50 kommuner frasolgt investeringer i fossil energi, herunder eksempelvis Oslo Kommune (Norge), Örebro (Sverige), Uppsala (Sverige), Boxtel (Holland), Oxford, Bristol (England), og Münster (Tyskland). Meget tyder på, at samme udvikling er ved at finde sted i Stockholm, Amsterdam, Berlin, London og Paris.

Byrådet i Roskilde vedtog i efteråret 2015 at blive den første kommune i Danmark, der vil boykotte fossile investeringer. Københavns kommune og Fredericia fulgte efter i første kvartal af 2016. Derudover har en lang række kommuner givet udtryk for at de afsøger mulighed for frasalg herunder Fredensborg, Svendborg, Middelfart, Brøndby, Køge og Aarhus

Vi foreslår, at [*Bynavn*] følger med i det grønne førerfelt og stopper med at investere i fossile brændselselskaber.

² Informationerne om kommunens investeringer i fossile brændselselskaber kan indhentes ved at stille spørgsmål til den enhed der er ansvarlig for kommunens økonomi – se evt. bilag 2

Bilag 3 Forslag fremsat af andre kommuner

Roskilde kommune har skrevet beslutningen ind i deres budgetforlig for 2016: <http://roskilde.dk/budget16>

Københavns Kommunes forslag: <https://www.kk.dk/edoc-agenda/28169/691c3a65-b242-4f6f-b4a8-c3a706f4ad8a/6cdda55d-4033-4e29-8a5b-0183aa541d52>

og www.kk.dk/indhold/%C3%B8konomiudvalgets-m%C3%B8demateriale/12042016/edoc-agenda/c4ec9304-1282-4fd6-8d88-8cf3319bb235

Fredensborg Kommunes forslag:

<http://www.fredensborg.dk/politik/dagsorden+og+referat/%C3%B8konomiudvalget/2015/december/%C3%B8k+14-12-2015+3308/272+--+klimavenlig+finansieringsinstruks+3308>

Aarhus Kommunes forslag: <http://www.aarhus.dk/da/politik/Byraadet/Byraadsmoeder/Tidligere-moeder/2015/2015-11-18/Referat-1649/Forslag-fra-EL-om-afinvestering-i-sort-e.aspx>

Fredericia Kommunes forslag: <http://www.fredericia.dk/dagsordener-og-referater-fra-byraad-og-udvalg/open/Byr%C3%A5det%20%28%C3%85ben%29/2016/14-03-2016/Dagsorden%20%28%C3%85ben%29/BR-14-03-2016%20-%2000%20Referat%20med%20bilag.pdf>

Bilag 4 Info vedr. implementering

Danske kommuner må ikke købe aktier eller obligationer i enkeltsselskaber, bl.a. fordi det ville give mulighed for at spekulere på de finansielle markeder. Derfor må kommunen kun placere overskudslikviditet i investeringsforeninger, der forvaltes af deres kapitalforvaltere. Generelt anbefales det, at kommunen placerer overskudslikviditeten i investeringsforeninger med stor spredning for at mindske risikoen ved investeringen. For at reducere administrationsomkostningen anbefales det ligeledes, at kommunen investerer i indeksfonde. Danske kommuner har skønsmæssigt et 2-cifret milliardbeløb placeret på denne måde.

Der eksisterer i øjeblikket ikke brede lavrisiko investeringsforeninger uden fossil-aktiver, som de danske kommuner kan putte deres likviditet i. Men Bankerne er i stand til at forvalte investeringer, hvor fossil-aktiver er ekskluderet. Dette kræver efterspørgsel på fossilfri investeringsmuligheder, og denne efterspørgsel kan kommunerne levere.

Da der i øjeblikket ikke eksisterer fossilfri investeringsforeninger med stor spredning, er det væsentligt i første omgang at vedtage en principbeslutning, der præciserer, at kommunen vil efterspørge fossilfri investeringsprodukter og droppe sine sorte investeringer, så snart fossilfri investeringsprodukter med stor spredning bliver udbudt.

Teknisk set er der overordnet 3 muligheder for at sikre fossilfri investeringer

1: Kommunen kan vælge udelukkende at investere i danske statsobligationer og realkreditobligationer.

- Dette giver dog ikke altid det højeste afkast.

2: Kommunen kan bede sine investeringsforvaltere om at ekskludere fossile brændselselskaber.

- Selskaber ekskluderes generelt hvis elementer i deres forretning er uforenelige med kommunens etik. Det uetiske ved fossile brændselselskaber er, at de udvinder fossile brændsler, der ved afbrændning giver katastrofale klimaændringer. Som definition af de selskaber, der skal ekskluderes fra investeringsuniverset, kan den anerkendte Carbon Underground 200 liste (CU200) benyttes. CU200 bliver vedligeholdt og løbende opdateret af firmaet Fossil Free Indexes (www.fossilfreeindexes.com). Listen består af de 200 børsnoterede selskaber, der har de største reserver af fossile brændsler. Det er desuden denne liste, som den globale divestment kampagne www.gofossilfree.org ofte henviser til.

3: Kommunen kan efterspørge fossilfri investeringsforeninger.

- Investeringsforvalterne er i stand til at udvikle fossilfri investeringsforeninger. De to meget store og anerkendte firmaer inden for børsdata, MSCI og FTSE laver begge fossilfri indeks, der kan være referenceindeks for den type investeringsforeninger. <http://www.ftse.com/products/indices/ex-fossil-fuels>.

De danske Investeringsforvaltere giver udtryk for, at de vil tilbyde fossilfri investeringsforeninger såfremt, at der opstår en tilpas stor efterspørgsel på markedet. Denne efterspørgsel er så småt begyndt at vokse. Både i Sverige, Norge og Danmark er flere kommuner begyndt at efterspørge fossilfri investeringsmuligheder. I skrivende stund (april 2016) har 3 danske kapitalforvaltere meldt ud, at de som følge af den store efterspørgsel, er ved at udvikle fossilfri investeringsforeninger.

AnsvarligKommune anbefaler, at kommunen træffer en principbeslutning om at droppe investeringer i fossile brændselselskaber defineret ud fra CU200 listen, og at dette implementeres ved, at kommunens investeringsforvaltere opretter fossilfri investeringsforeninger med stor spredning fx ud fra CU200, eller andet indeks fra anerkendt leverandør som fx MSCI ACWI World ex fossil fuels eller FTSE ex fossil fuels. Det er vores vurdering, at en sådan løsning vil give kommunerne de bedste investeringsforudsætninger med lavest mulige omkostninger samtidig med, at der oprettes fossilfri investeringsmuligheder, som andre aktører får mulighed for at benytte sig af.